

„Archiwista Polski”, nr 1 (65) 2012

Studia i materiały

-Bernardeta Wilk (Archiwum Nauki PAN i PAU) przedstawia artykuł pt. Archiwa, biblioteki, muzea w dobie cyfryzacji, będący omówieniem konferencji tematycznych organizowanych przez Archiwum Nauki PAN i PAU w Krakowie: „Archiwa dla nauki. Dlaczego nauce potrzebne są archiwa naukowe?” (2007 r.), „Archiwa, biblioteki, muzea wobec nowych wyzwań w dobie digitalizacji” (2010 r.), „Archiwa, biblioteki, muzea w dobie digitalizacji. Zarządzanie procesem digitalizacji oraz prawne aspekty udostępniania kopii cyfrowych” (2011 r.).

-Piotr Pokora (UAM) przygotował tekst pt. Nieznana pieczęć opata wągrowieckiego Adama Rzewuskiego z 1763 r., w którym omawia nieznaną i niepublikowaną dotąd pieczęć opata klasztoru cystersów w Łeknie-Wągrawcu. Oryginał pieczęci znajduje się w Centralnym Historycznym Archiwum Państwowym Ukrainy we Lwowie, na dokumencie pergaminowym z 1763 r., wystawionym w Kaliszu dla kupców żydowskich. Autor analizuje poszczególne elementy pieczęci i w konsekwencji kwestionuje datację innej pieczęci Rzewuskiego, opublikowaną z odlewów przez M. Kadziszewską w 2006 r.

-Klaudia Leśniewska (UMK) prezentuje artykuł pt. „Program prac wewnętrznych w archiwach nowożytnych” Ryszarda Przelaskowskiego jako rozwinięcie myśli Kazimierza Konarskiego czy inne spojrzenie na archiwistykę? Praca R. Przelaskowskiego, opublikowana została w 1935 r. jako tom 6 Wydawnictwa Kursów Archiwalnych, organizowanych przez Archiwum Akt Dawnych w Warszawie i będących ważnym miejscem kształcenia archiwistów polskich przed wojną. Podręcznik K. Konarskiego, „Nowożytna archiwistyka polska i jej zadania” ukazał się wcześniej, w 1929 r. w serii „Biblioteki czasopisma Archeion”. Zdaniem autorki R. Przelaskowski nie tylko powtarza i rozwija koncepcje Konarskiego, który archiwistykę widział przede wszystkim jako naukę pomocniczą historii, ale dostrzega w jego myśli próby traktowania archiwistyki jako nauki informacyjnej.

-Ivo Łaborewicz (AP Wrocław O/Jelenia Góra) w tekście pt. Status archiwisty państwowego – w przepisach i obyczaju – luźne spostrzeżenia analizuje status prawny zawodu (chodzi tylko o archiwistów zatrudnionych w państwowej służbie archiwalnej podległej NDAP na stanowiskach merytorycznych; ich liczba w 2009 r. wynosiła ok. 900 osób) na podstawie aktów prawnych:

ustawy o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach z 1983 r. (z późn. zm.), ustawy o pracownikach urzędów państwowych z 1982 r. (wielokrotnie nowelizowanej) i ustawy o służbie cywilnej z 2008 r. (z późn. zm.). Autor zwraca także uwagę na status społeczny archiwisty państwowego, który kształtowany jest m.in. przez takie czynniki jak: stabilność zatrudnienia i pewność zarobków, wygląd budynków archiwalnych oraz nazewnictwo archiwów (sic!): autor wskazuje, iż w Polsce instytucje mające w nazwie “państwowe” nie cieszą się dużym prestiżem.

-Piotr Szkutnik (UŁ) przedstawia Rozporządzenia dotyczące archiwum dziekańskiego w diecezji kujawsko-kaliskiej w I połowie XIX w., regulujące sposób porządkowania akt dziekańskich w dekanacie brzeźnickim i szadkowskim. Rozporządzenia te były związane z zapowiadaną jednocześnie kontrolą dekanatów przez przedstawicieli biskupa.

-Ivo Łaborewicz (AP Wrocław O/Jelenia Góra) w tekście Źródła do dziejów polskiej archiwistyki. Relacja Anieli Stojanowskiej z zabezpieczania akt w Złotym Stoku z lutego 1951 r. prezentuje dokument, będący świadectwem trudnej i pionierskiej pracy polskich archiwistów po 1945 r. na terenach Polski zachodniej. Aniela Stojanowska, pracownica Archiwum Państwowego we Wrocławiu uczestniczyła w akcji zabezpieczania i zwożenia książek i archiwaliów z Dolnego Śląska do Wrocławia. Przytoczony tekst jest bardzo interesującym sprawozdaniem z wyjazdu służbowego do Kotliny Kłodzkiej, opisującym ciężkie warunki podróżowania, organizowania podwód do przewiezienia akt itp.

ABC archiwisty zakładowego

Marek Konstankiewicz przedstawia Wykaz ważniejszych aktów prawnych regulujących zasady postępowania z dokumentacją (cz. XLIII), obejmujący akty prawne, które weszły w życie w okresie od 1 października do 31 grudnia 2011 r.

Recenzje i omówienia

- Tomasz Kałuski, Inwentarz archiwalny parafii rzymskokatolickiej pw. Św. Michała Archaniola w Świebodzinie do 1945 r., wyd. Muzeum Regionalne w Świebodzinie, Świebodzin 2010, ss. 120 (Katarzyna Pobłocka),

- Сфрагистичний щорічник. Випуск і ред. О.А. Однороженко, Національна академія наук України, Київ 2011, ss. 456+ss. VIII il. (Andrzej Buczyło)

Kronika

- Jubileusz Profesora Edwarda Kołodzieja (Marek Konstankiewicz),

- Podręczniki archiwalne od koncepcji do realizacji. Konferencja, Toruń 16 listopada 2011 (Agnieszka Zasada),

- V Zjazd Sympatyków i Uczestników Internetowego Forum Archiwalnego, Toruń 6-7 października 2011 r. (Hanna Staszewska),

- Stowarzyszenie Archiwistów Polskich Oddział w Toruniu. Sprawozdanie z działalności za rok 2011 (Marlena Jabłońska),

- Sprawozdanie z pobytu na 81. Niemieckim Zjeździe Archiwistów w Bremie (81. Deutscher Archivtag Bremen) 21 -24 września 2011 r. (Lucyna Harc)

Hanna Staszewska

AP Poznań